4 Van grondstof tot pallet

In deze les leren leerlingen ***schematiseren***. Als ze hier nog weinig ervaring mee hebben, kan dit best uitdagend zijn. Je kan ervoor kiezen om de oefening klassikaal aan te pakken, of gedifferentieerd te werken: sommige leerlingen werken zelfstandig, anderen krijgen extra begeleiding.

Leerlingen denken vaak in een eenzijdig oorzaak-gevolgverband: één rechte lijn van oorzaak naar gevolg. Leg uit dat een probleem meestal meerdere oorzaken én meerdere gevolgen heeft. In een schema zie je dat doordat er verschillende pijlen vertrekken vanuit één punt. Maak dit concreet met een eenvoudig voorbeeld op het bord, zoals: *"Ik heb het koud."* Mogelijke oorzaken zijn bijvoorbeeld: te weinig kleding, moe zijn, een verwarming die niet werkt, enzovoort.

De les verloopt in verschillende fasen:

- **Verkennen:** Laat leerlingen in groepjes eerst de foto's uitknippen en in drie categorieën verdelen: wat kennen we al? Waarover twijfelen we? Wat kennen we niet? Geef hen de ruimte om hun keuzes aan elkaar toe te lichten. Nadien kan je enkele leerlingen uitkiezen die de foto's uitleggen aan de klas.
- **Begrippen verhelderen:** Vervolgens knippen ze de woordkaarten uit. Ga na of de betekenis duidelijk is. Je kan ervoor kiezen om de woorden kort te bespreken of er uitgebreider bij stil te staan. Tijdens het lezen van de tekst worden de begrippen verduidelijkt.
- **Lezen:** de leerlingen lezen de tekst zelfstandig.
- **Schema maken:** Daarna maken ze zelf een schema. Er zijn verschillende correcte oplossingen mogelijk. Benadruk dat een goed schema in één oogopslag duidelijk moet zijn. Welke woorden horen samen? Wat zijn oorzaken en wat zijn gevolgen? Een schema met te veel losse woorden en pijlen zorgt niet voor extra overzicht.
- **Reflecteren en vergelijken:** Tot slot bekijken leerlingen elkaars werk. Welke gelijkenissen en verschillen zien ze? Is er een schema dat eruit springt qua structuur? En waarom?